

איש חי
רב פעלים
רודף צדקה וחסד
ר'
משה שניצר
ז"ל
ב"ר מנחם מנדל ז"ל
תנצב"ה

מאורות הדף היומי

עלון שבועי ללומדי "הדף היומי"

בית המדרש דחסידי סוכטשוב בני-ברק

כולל דחסידי סוכטשוב

כולל "סנה משה"
ע"ש הרה"ח ר' משה יצחק זיסר ז"ל

בית מדרש
למגידי שיעור "דף היומי"

חולמ סוכר 3 ת.ד. 471 ב"ב טל. 03-5775333

האשה
החשובה ורודפת
צדקה וחסד
מרת
ורדה שניצר
ע"ה
ב"ר מאיר ז"ל
תנצב"ה

יו"ל ע"י ביהמ"ד למגידי שיעור "דף היומי" בראשות הגר"ד קובלסקי שליט"א וע"י קרן ברכה ומוטי זיסר

גליון מס' 893

מסכת בבא קמא ל"ג - ל"ט ♦ אהלות א', ה' - ב', א'

בס"ד, כ"ז סיון תשע"ו

השבוע בגליון

- ♦ האם אפשר להתיר נדר של צדקה?
- ♦ תחבולתו של טובע חכם
- ♦ האם שור מרגיש הבדל בין שבת ליום טוב?
- ♦ אדם שאינו זוכר אם התפלל תפילת שבת

- ♦ בואי כלה
- ♦ מדוע עומדים בשעת הקידוש?
- ♦ מכירת סחורה לפושט רגל
- ♦ כשמושל מצרים גבה חובות בכח הזרוע

♦ גרימת נזק לאוסף מטבעות עתיקים

דבר העורך

המסר נותר חי

מכתב זה קיבלנו לפני בחודש תמוז, לפני עשר שנים, כשנה לאחר ההתנתקות, וככל שחולף הזמן טעמו ולקחו תקפים ומתחזקים.

ב"ה תמוז תשס"ו

לעלון היקר "מאורות הדף היומי"... מוגש לכם סיפור אמיתי שראוי יהיה לפרסמו.

גם אני נמנית על המאות הרבות שגדשו את בתי המלון בירושלים, ביום רביעי י"ב מנחם אב תשס"ה. יהודים טובים עמוסי עוגות, פשטידות, פירות וירקות, מיני שתיה, מטרנות ושאר דייסות לתינוקות, טיטולים, בגדים, משחקים לילדים ועוד היד נטויה, הגיעו להקביל את פני מגורשי הישוב נוה דקלים, ישוב פורח בגוש קטיף אשר בו גינות ופרדסים סמוכים לבתים, ישוב פורח מטל תורה שקול התורה נשמע ממנו, משיבות ותלמודי תורה, מרבה הדר בכל הסביבה.

תקופה קשה עברה עליהם עד עכשיו. לחצים מכיוונים שונים ובכל המישורים הופעלו עליהם. והנה אחרי כל ההשתדלויות ונשיאת

דף לב/ב בואי כלה בואי כלה

בואי כלה

הגמרא בסוגייתנו מספרת שהאמוראים הקדושים קיבלו את פני שבת המלכה בכבוד רב, והיו מתעטפים בערב שבת בטלית ועומדים ואומרים "בואי כלה, בואי כלה". כך גם כותב הרמב"ם (הל' שבת פ"ל הל' ב') שחכמים הראשונים "היו מקבצין את תלמידיהן בערב שבת ומתעטפים ואומרים בואו ונצא לקראת שבת המלך". השולחן ערוך גם פוסק (או"ח סי' רס"ב סעי' ג') בשם המרדכי, כי ראוי לאדם ללבוש את בגדיו הנאים לקראת שבת, וישמח בביאתה כיוצא לקראת המלך וכיוצא לקראת חתן וכלה.

כיום, בכל קהילות ישראל התקבל המנהג לומר את הפיוט "לכה דודי" שחיבר רבי שלמה אלקבץ זצ"ל, המסתיים במילים "בואי כלה, בואי כלה". בשעה זו, הופכים הקהל את פניהם לצד מערב, לכיוון שקיעת השמש. מנהג זה, מקורו בדברי האר"י ז"ל (שער הכוונות דף ס"ד ע"ג), הכותב: "ותחזיר פניך כנגד רוח מערב ששם החמה שוקעת, ואז תסגור עיניך ותכוין באימה וביראה כעומד לפני המלך... ואחר כך תאמר ג' פעמים בואי כלה בואי כלה, בואי כלה שבת מלכתא".

בעל כף החיים (סי' רס"ז ס"ק י"ב) אף מביא בשם האר"י ז"ל, כי באמירת "לכה דודי" היהודי מקבל תוספת ה"נפש", ובעניית "ברכו" של תפילת מעריב, הוא מקבל תוספת קדושת ה"רוח" ובאמירת "ופרוש עלינו" הוא מקבל תוספת ה"נשמה".

מדוע עומדים בשעת הקידוש? מעניין לציין את דברי השל"ה הקדוש (מובא בערוך השולחן סי' רע"א סעי' כ"ד) המסביר, כי אותם הנוהגים לעמוד בשעת הקידוש בליל שבת, עושים כן, משום שהאמוראים כינו את שבת המלכה "כלה". וכפי שברכות החתן והכלה נאמרות בעמידה מפני כבודם, כך גם יש לעמוד מפני כבוד השבת [לדעת הרמ"א, או"ח סי' רע"א סעי' י', יש לשבת בשעת הקידוש].

"יום טוב" אינו מכונה "כלה": על פי זה, כתב הגאון רבי משה פיינשטיין זצ"ל (אגרות משה או"ח ח"ה סי' ט"ז), כי מאחר שיום טוב אינו מכונה "כלה" כשבת, גם אותם הנוהגים לעמוד בשעת הקידוש בשבת, אינם צריכים לעמוד ביום טוב בעת אמירת הקידוש, שהרי אין יום זה מכונה "כלה". אמנם, הכף החיים (שם) מביא בשם האר"י ז"ל, כי יש לעמוד גם בקידוש של יום טוב, וכבר כתב בספר קצות השולחן (סי' ע"ט ס"ק י"ד) שמנהג זה הוא על פי הסוד.

צעילוי נשמת

מרת **מרים דינה אורן** ע"ה
בת יצחק הלוי בלוק ז"ל
נלב"ע ל' בסיון תשנ"ז

תנצב"ה

הונצחה ע"י המשפחה

צעילוי נשמת

הר"ר **דוד גמזו** ז"ל
בן ר' אלחנן זאב ז"ל נלב"ע ג' בתמוז
ומרת **אסתא גמזו** ע"ה
בת ר' פנחס ז"ל נלב"ע כ"ו בסיון

תנצב"ה

הונצחו ע"י המשפחה שיחיו

צעילוי נשמת

איש רב פעלים וישר דרך
הר"ר **אברהם ארונספלד** ז"ל
ב"ר דוד ז"ל
נלב"ע כ"ז בסיון תש"ס

תנצב"ה

הונצח ע"י ידידינו בני המשפחה שיחיו

דף לד/א בעל חוב מאוחר שקדם וגבה

מכירת סחורה לפושט רגל

שאלה מעניינת התגלגלה אל הגאון רבי ניסים חיים משה מזרחי זצ"ל [נפטר בשנת ה' תק"ט], שהוא ואחיו רבי ישראל מאיר נודעו בגדולתם וכונו "שני המאורות הגדולים". רבי ניסים שימש כ"ראשון לציון" בירושלים, ובתוקף תפקידו הוא נדרש להכריע לגבי סוחר גדול שירד מנכסיו ונשוו עמדו על פתח ביתו כדי לגבות את חובם.

בסוגייתנו מבואר, שכאשר אדם חייב כסף לנושים רבים, אך נכסיו אינם מספיקים לתשלום כל חובותיו, בעלי החובות הראשונים קודמים לבעלי החובות האחרונים. בהתאם לכך, גם במקרה דנן, ביקשו בעלי החובות לגבות את המגיע להם מן הסוחר, אלא שאחד הנושים עמד וטען, שזכותו לגבות תחילה את חובו למרות שחובם קדם לזה שלו, שכן, אחד מנכסיו של הסוחר היה סחורה מסויימת שהוא עצמו מכרה לו ועדיין לא קיבל את תמורתה, ולא יעלה על הדעת שנושים אחרים יטלו את הסחורה שהוא נתן לסוחר.

בשאלה זו נחלקו הב"ח והפוסקים. לדעת הב"ח (טור ח"מ סי' צ"ו ס"ק כ"ג), אכן צודק בעל הסחורה, שכן, הסחורה משועבדת לבעליה עד שהוא יקבל את תמורתה, וממילא הוא קודם לאחרים. אולם החיד"א (שו"ת חיים שאל ח"א סי' ע"ז) מביא פוסקים רבים החולקים על דעת הב"ח וסוברים, כי לאחר שמכר את סחורתו, והסכום שהסוחר התחייב לו נרשם כחוב בין יתר חובותיו, אין לו כל קשר עם סחורתו, והרי הוא כשאר בעלי החובות.

דין נוסף מבואר בסוגייתנו, כי אם אחד מבעלי החובות קדם וגבה את חובו שלא כדין, מוציאים ממנו את הממון שגבה, ומחלקים אותו כדין התורה. אלא, שכתב השולחן ערוך (ח"מ סי' ק"ד סעי' א'), שהלכה זו אינה אלא לגבי קרקעות, אך אם הוא גבה מטלטלין מהלווה, אין מוציאים אותם מיידו [שכן, שעבוד המטלטלין לחוב בעליהם, אינו תקף כאשר הם אינם בידו].

כשמושל מצרים גבה חובות בכח הזרוע: יהודי בגדדי ביקש להסתמך על הלכה זו, כאשר הוא ואחדים מחבריו הלוו ממון רב ליהודי מצרי, שבושש להחזיר להם את הכסף. אותו מלווה שחשש להפסיד את כספו, שלח שליח אל מושל מצרים, והלה גבה את סכום ההלוואה מהלווה בכח הזרוע. כאשר נודע הדבר לשאר המלווים הם טענו שהוא נהג שלא כהוגן, שהרי הממון שביד הלווה צריך להתחלק ביניהם כדין התורה. אולם היהודי הבגדדי טען, כי מאחר שהוא כבר תפס את הממון, אין מוציאים אותו מיידו. במקרה זה, הצדיק בעל צדקה ומשפט (ח"מ סי' ה') את שאר המלווים, מאחר שהמלווה נהג שלא כדין בכך שפנה אל המושל המצרי שנהג על פי דיני "ערכאות" ולא על פי דין תורה, וממילא ההלכה היהודית אינה מכירה בתפיסת המטלטלים, ועל כן יש לחלק את הממון בין כל המלווים.

דף לד/ב שבח נבילה איכא בינייהו

גרימת נזק לאוסף מטבעות עתיקים

כפי שלמדנו בסוגייתנו, המזיק אינו חייב להביא לניזק חפץ חדש, אלא עליו להשלים את ההפסד שנגרם לו על ידי תשלום ההפרש שבין מצבו כיום לאחר שניזוק לבין מצבו רגע לפני כן. חישוב סכום הנזק נקבע בהתאם לשווי החפץ בשעת הנזק, ולא כפי שוויו בשעת התביעה. אולם שונה הדין לגבי אדם שהתחייב לשלם בגין שורו שהרג שור אחר, ובמקרה זה, אם הנבלה השביחה, כגון, שמחיר בשר הנבלות עלה, חולקים המזיק והניזק ברווח זה. לפיכך, אם השור החי היה שווה 1000 ש"ח והנבלה שווה 100 ש"ח בלבד, וכעת האמיר מחירה והיא שווה 200 ש"ח, חיובו של המזיק פוחת בחמישים ש"ח, שהם מחצית העליה בשווי הנבלה. הסמ"ע (סי' ת"ג ס"ק ג') מבאר, שהתורה חסה על האדם שלא הוא הזיק אלא שורו ועל כן היא שיתפה אותו ברווחי הנבלה.

דין זה, שהמזיק מרוויח מן העליה בשווי החפץ הניזוק אינו אלא כאשר ערכו של החפץ הניזוק עצמו האמיר. אולם, אם בעקבות ההיזק נגרם לבעל החפץ רווח עקיף, אין מתחשבים ברווח זה בעת עריכת שומת הנזק, כפי שיבואר במקרה שלהלן.

שתי לירות סטרלינג נדירות: שאלה מעניינת ביותר אירעה בירושלים לפני כיוכל שנים. אספן מטבעות עתיקים החזיק בביתו שני מטבעות לירה סטרלינג ישנים מסדרה נדירה ביותר, אשר שווי כל אחד מהם הוערך במאתים ל"י. והנה, יום אחד ניגש אדם לאוסף המטבעות, נטל לידי

הכפיים אל אבינו שבשמים הגיעו הם אלינו. תקופה קשה עברה עליהם, ומאידיך גיסא התקופה הקשה רק עכשיו מתחילה... ואחינו הגיעו. שבורים ורצוצים. עיפיים ומיוזעים. מבתיהם הם גורשו וכעת הם חסרי כל. רק לפני כמה שעות עוד היו בבתיהם, יציבים, ועתה, כעלה נידף. פגועים, מגורשים, עם תינוקות בידיהם, נזרקו הם מנחלתם, נקרעו ממצע חייהם, מן הזכרונות המתחבאים מאחורי כל בית ודקל, ואנו ניסינו להעניק חיבוק אוהב.

לא ניתן היה לתאר את כל התלאה אשר מצאתם ומאידיך את מסירות נפשם. אך ראינו כולנו את מבטם הנוגה והצער והפגיעה שעל פניהם בהגיעם ירושלימה.

שם, בתוך כל המולת הצער, הבכי והאחווה, בזוית עיני קלטתי אותו, יהודי מזוקן יושב בפנינת לובי המלון, סלון ביתו החדש לחצי שנה הקרובה, גמרא מסכת שבת אל מול עיניו, והוא לומד, שהרי קביעות היא קביעות. ואני מתבונן בו, מהופנט, זוכר הוא ודאי את דף האתמול שעוד למד בבית הכנסת המפואר של נוה דקלים, זוכר הוא את הסיומים הרבים שזכו, הוא וקהילתו לסיים בישובם, את סלון ביתו, אשר שימש בית ועד לחכמים, את ארונות הספרים שלו, שנשארו שם, ועדיין לא ידוע מה יעלה בגורלם.

שיגרת חייו של אותו יהודי נ"י נקטעה. ויתכן ביותר שאף איבד את פרנסתו. אך הוא צמוד לקביעותו, צמוד לתורה, צמוד לנצח. אשר היא נטועה בנו נטיעת עולם, ששום בולדוזר לא יכול לעקור.

ומאז, בכל פעם שאני נתקל בקשיים למיניהם, נזכר אני באותו יהודי, ועל מנת להתאזר בכח להמשיך ולהרים את הראש נוכח הגלים והמשברים, פותח אני את הדף היומי.

בברכה

ישראל חיימוביץ, ירושלים ת"ו

המעוניין לזכות את הרבים בסיפור מעניין, או בעובדה מרתקת שניתן ללמוד מהם מוסר השכל, מוזמן לפנות למערכת מאורות הדף היומי, ואנו נפרסם זאת בע"ה בטור זה. כתובתנו: ת.ד. 471 בני ברק. פקס: 03-570-67-93 זוא"ל: mendelson@meorot.co.il

ברכת התורה, העורך

"התחברתי והרגשתי את מתיקות התורה"

בדרך,
בבית,
בעבודה,

24 שעות ביממה

מתחברים לשיעור המרתק

להאזנה חייגו:

073-2951342

למסכת הנלמדת הקישו 1

בעלות שיחה רגילה

לעילוי נשמת

הר"ר **פליטאל בהגאון** ז"ל

ב"ר גרשון חנוך ז"ל נלב"ע ב' בתמוז תשס"ד

תנצב"ה

הונצח ע"י המשפחה שיחיו

נתרם בעילום שם

לעילוי נשמת זכר יקירם

נלב"ע ל' בסיון

תנצב"ה

לעילוי נשמת

מרת **רבקה אקשטיין** ע"ה ב"ר שמעון ז"ל

נלב"ע א' דר"ח תמוז תשנ"א **תנצב"ה**

הונצחה ע"י בנה הר"ר **דוד אקשטיין** ה"ו - אנטוורפן

לירה סטרלינג אחת ושחק אותה עד דק. כמובן שהאספן תבעו על הנזק שנגרם לו, אך בפי המזיק היתה טענה מעניינת. לדבריו, בו ברגע שהוא השחית את המטבע, עלה ערכו של רעותו, מאחר שבאבדן חבירו הוא הפך לנדיר ביותר, וממילא אין הוא חייב להשלים לו מאומה, שהרי גם לא החסיר מאומה מממונו, כי בתחילה היו בידיו של האספן שני המטבעות שהיו שווים ארבע מאות ל"י, וגם כעת נותרו בידיו ארבע מאות ל"י, שהרי זהו שוויו של המטבע שנותר בודד, "ומה לך כי תלין", טען המזיק בתמימות.

בעל אור לציון (ח"א חו"מ סי' י"א) האריך בתשובתו וכתב, כי מלבד המבואר בסוגייתנו שהמזיק משתתף ברווחים כתוצאה מעליית ערך הנבילה רק כאשר שורו הזיק אך לא בנזק שנגרם ישירות על ידי "אדם המזיק", הרי גם בשור המזיק אין בעליו זוכה להשתתף ברווחים אלא רק אם מחירה של הנבילה עצמה האמיר, אך אם נוצרו רווחים עקיפים מנזקו של השור המזיק, אין בעליו זוכה לקבל חלק בהם. ולפיכך, מאחר שבמקרה של המטבעות עליית ערך המטבע הנותרת נחשבת כרווח עקיף, ודאי שהמזיק חייב לשלם את ערכה של המטבע שהשחית.

דף לו/ב אגן יד עניים אגן

האם אפשר להתיר נדר של צדקה?

על פי דין תורה חוב הניתן לגביה בשלהי שנת השמיטה, הרי הוא פוקע ואין המלווה רשאי לתבעו, ואף אם הלווה חפץ לפרעו, מצווה על המלווה לומר: "משמט אני" את החוב. אולם, פסק השולחן ערוך (חו"מ סי' ס"ז סעי' כ"ח), כי "מי שחייב לקופת הצדקה, אינו משמט". כלומר: אדם שלווה מעות מקופת צדקה, אין חובו נשמט. מקור הלכה זו מדברי סוגייתנו, בה מבואר שבית הדין נחשב כידם של היתומים והעניים (עיי' רשב"א), וממילא, מאחר שהחוב נזקף לטובת בית הדין, הוא אינו נשמט, כפי שאין פוקע חובו של אדם שעושה פרוזבול, מאחר שהלווה חייב את המעות לבית הדין ולא למלווה.

תחבולתו של תובע חכם: בהלכה זו, שחוב של בית דין אינו נשמט, השתמש תובע ממולח שתבע את רעהו לדין. הנתבע אמר, כי הוא מודה בחוב זה, אך אין הוא מוכן להתעסק עם התובע, ועל כן הוא ימסור את כספי התביעה לבית הדין, והם יעבירו אותם לתובע. והנה, חלפה עברה לה שנת השמיטה, והנתבע שטרם שילם את חובו טען שהחוב פקע, ככל חוב שפוקע בשמיטה. אולם בית הדין הכריע, שמאחר שהנתבע אמר שהוא ישלם את החוב דרך בית הדין, הרי בית הדין משמש כידו של התובע, ושוב אין החוב נשמט (פסקי דין - ירושלים דיני ממונות וביורוי יהדות ג' פס"ד בעמ' י"ט).

לא זו בלבד שאדם שחייב ממון לקופת צדקה אין חובו נשמט, אלא לדעת הרשב"א (שו"ת ח"א סי' תרנ"ו), אף אדם שנדר ממון לקופת צדקה, והשליש את הכסף בידי שלישי שיתננו לקופת הצדקה, אינו יכול להשאל על נדרו, למרות שגבאי הצדקה עדיין לא זכה בכסף [ועיין ערוך השולחן יו"ד סי' רנ"ח סעי' כ"ב שכן העיקר להלכה].

הגאון בעל נודע ביהודה (מהדו"ת יו"ד סי' קנ"ד) מבאר את דברי הרשב"א בסברה נפלאה. לכאורה, יש להבין, מדוע כאשר אדם מופיע לפני חכם ומבקש להתיר לו את נדרו, החכם מאמין לנודר, שאם היה יודע שהמצב ישתנה הוא לא היה נודר, הרי יתכן שהנודר משקר. אולם, מאחר שאין לחשוך באדם שהוא משקר, החכם מאמין לנודר ומתיר לו את נדרו.

מעתה, כאשר נתבונן, האם השליש, שבידיו הופקדו המעות לצדקה, רשאי להאמין לנודר כי חלה טעות כל שהיא בנדרו, נמצא, כי מאחר שאם הוא יאמין לנודר הוא יגרום בכך נזק לעניים שהיו אמורים לקבל את הכסף, הוא אינו רשאי להאמין לו ועליו להשאיר את הכסף בידי, וממילא, אין נדרו של הנודר יכול לבוא לידי התרה.

דף לז/א מועד לשבתות ואינו מועד לחוק

האם שור מרגיש הבדל בין שבת ליום טוב?

משנתנו מביאה את דברי רבי יהודה הסובר ששור שנגח שלש פעמים בשבתות, הרי הוא "מועד לשבתות", ואם יגח פעם נוספת בשבת, על בעליו לשלם נזק שלם. אולם, לגבי ימות החול השור נחשב כשור "תם", שמשלם חצי נזק בלבד, וכך נפסק להלכה (רמב"ם הל' נזקי ממון פ"ו הל' ח').

בביאור הלכה זו הקובעת, כי שור שנגח בשבתות, מועד לשבתות בלבד מסביר רש"י (ד"ה הרי הוא מועד לשבתות), שבשבת השור בטל ממלאכה, ועל כן דעתו זחה עליו ומתעורר בו רצון לנגוח. לעומת זאת, בעלי התוספות (ד"ה הרי הוא מועד) מבארים בשם הירושלמי כי כאשר השור רואה את האנשים לבושים בבגדים נאים של שבת אין הוא מכירם, ולפיכך אין הוא מתנהג כהרגלו ונוגח. למחלוקת רש"י ובעלי התוספות, ישנה השלכה הלכתית מעניינת.

מה דינו של שור זה ביום טוב? יש לדון, האם שור המועד לשבתות מועד גם ליום טוב, ועל בעליו לשלם נזק שלם גם על נגיחותיו בחגים ובמועדי ישראל, או שמא הוא מועד לשבתות בלבד, אך אם נגח ביום טוב הרי זה כאילו נגח ביום חול ואינו אלא שור תם המשלם חצי נזק.

כאשר נדון בשאלה זו, נמצא, כי לדעת רש"י, שור ה"מועד לשבתות", אינו מועד לימים טובים, שהרי הוא "מועד לשבת" משום שהוא בטל ממלאכתו באותו יום, ומאחר שליום טוב אפשר להשכירו לנכרי [לדעת הרמ"א (סי' רמ"ו סעי' ג)]. אך בעל ים של שלמה, המגן אברהם והגר"א חולקים וסוברים שגם ביום טוב אין להשכיר בהמה לנכרי. ע"ע "משנה ברורה", שם ס"ק י"ט, אין יום זה נחשב כיום שבו השור בטל ומשוחרר מעול עבודתו.

לעומת זאת, לדעת בעלי התוספות, שבשבת השור מתנהג שלא כהרגלו מחמת בגדי השבת השונים שהאנשים לבושים בהם, אם כן, מאחר שגם ביום טוב אנשים לובשים בגדים חגיגיים, הרי השור ה"מועד לשבתות" מועד גם לימים טובים... (שואל ומשיב מהדורה א' ח"ב סי' ס"ו ד"ה "והנה דרך").

אדם שאינו זוכר אם התפלל תפילת שבת: נפסק להלכה (משנה ברורה סי' תכ"ב ס"ק י'), שאדם שהתפלל תפילת "שמונה עשרה" בראש חודש, ומיד לאחר התפילה אינו זוכר אם אמר "יעלה ויבא", עליו לחזור ולהתפלל, כיון שאנו מניחים שהוא התפלל כהרגלו, ולא אמר "יעלה ויבא". אולם, בציץ אליעזר (חלק י"ג סי' כ"ה) מעלה אפשרות, כי אין הדין כן לגבי אדם שהתפלל בשבת ואינו זוכר האם התפלל תפילה של שבת, או שמא, חלילה, תפילה של יום חול. שכן, אחר שנוכחנו בסוגייתנו שאף השור חש בשינויים החלים בשבת, קל וחומר, שאדם השרוי בתוך אוירת השבת, מרגיש בהם, ויש, איפוא, מקום לתלות שהוא התפלל תפילת שבת ולא תפילת יום חול. ואכן, כך מכריע בעל מרכבת המשנה (שולחן עצי שיטים סי' ו').

אולם להלכה כתב המשנה ברורה (סי' רס"ח ס"ק ט') כי גם אדם זה צריך לחזור ולהתפלל. בבית מדרשו נאמרה סברה יפה לבאר, מדוע אמנם אין לסמוך על כך שהאדם חש באווירת השבת והתפלל תפילת שבת, זאת, משום, ששלוש הברכות הראשונות של תפילת "שמונה עשרה" של שבת, זהות לתפילת "שמונה עשרה" של יום חול. ממילא, יתכן, כי האדם שהתחיל להתפלל בנוסח השגור על לשונו בימות החול, המשיך את תפילתו וגלש בלשונו זו גם בשבת קודש, ועל כן עליו לשוב ולהתפלל.

חוויה רוחנית מרגשת

ספרון חודשי ללימוד יומי קצר
בכל יום משנה אחת
הלכה אחת וקטע מהגמרא

לחודש התנסות חינם!
חייג עכשיו: 3029*

או שלח מייל לדוא"ל veten@meorot.co.il

